Original Article Open Access

Child Rights Journal

2023; 5(17): 57-64

Journal Homepage: http://childrightsjournal.ir

International ThinkTank of Human Dignity | The Iranian Association of Medical Law | The Iranian Association of Child Rights

The Role of Mass Media in Tertiary Prevention of Criminal Abortion by Womens

Mahdiye Inalou[1], Mehrdad Teymouri[1,2]*

1. Department of Criminal Law and Criminology, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran.
2. Medical Ethics and Law Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Mass media has a great influence on the thoughts and beliefs of a large number of people, and the role and importance of such media have been discussed and mentioned in various sources. The purpose of the current research was to investigate the role of mass media in preventing women's crimes, including the crime of criminal abortion.

Method: The method of carrying out this descriptive-analytical research is the type of library studies, which was done by referring to jurisprudence books and criminal laws and other existing laws and articles available in citation databases such as Google Scholar, Normex, Mogiran, etc.

Results: The findings of the research indicate that mass media includes Social Media and Mass Media, and social networks and virtual space are also considered a type of mass media, and in some cases it can be said that it has had a greater impact and role than Mass Media, on the other hand, these media They can have an effective role in the crime of criminal abortion.

Conclusion: The results of the research show that the mass media is an effective and powerful tool to influence people's beliefs, thoughts and views, which can raise the awareness of human beings through various ways such as providing educational programs, counseling, psychotherapy, psychology, etc. provide and sometimes be effective in preventing crimes.

Keywords: Media; Social Media; Mass Media; Prevention; Crimes Against Women; Criminal Abortion

Corresponding Author: Mehrdad Teymouri; **Email:** mehrdadteymoori@gmail.com

Received: December 19, 2022; **Accepted:** January 22, 2023

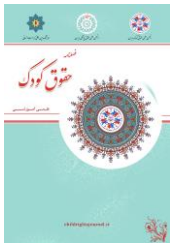
Please cite this article as:

Inalou M, Teymouri M. The Role of Mass Media in Tertiary Prevention of Criminal Abortion by Womens. Child Rights Journal. 2023; 5(17): 57-64.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

This Open Access Article Distributed under the Terms of the Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0 (CC BY-NC 4.0)

مقاله پژوهشی
دسترسی آزاد

فصلنامه حقوق کودک

دوره پنجم، شماره هفدهم، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۶۴-۵۷

Journal Homepage: http://childrightsjournal.ir

انجمن علمی حقوق کودک ایران
انجمن علمی حقوق پزشکی ایران
اندیشکده بین المللی کرامت انسانی

نقش رسانه‌های گروهی در پیشگیری ثالث از سقط جنایی توسط زنان

مهدیه اینالو[۱]، مهرداد تیموری[۱و۲]*

۱. گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

۲. مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: رسانه‌های گروهی تأثیر فراوانی بر افکار و باورهای جمع کثیری از افراد را دارا می‌باشد و در منابع مختلف نقش و اهمیت این‌گونه رسانه‌ها مورد بحث و اشاره واقع شده است. هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش رسانه‌های گروهی در پیشگیری از جرائم زنان از جمله جرم سقط جنین جنایی بوده است.

روش: روش اجرای این پژوهش توصیفی ـ تحلیلی از نوع مطالعات کتابخانه‌ای بوده که با مراجعه به کتب فقهی حقوقی و قوانین جزایی و سایر قوانین موجود و مقالات موجود در پایگاه‌های استنادی مانند گوگل اسکلار، نورمگز، مگیران و... انجام گرفته است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاکی از این است که رسانه‌های گروهی شامل Social Media و Mass Media است و شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی هم نوعی رسانه گروهی تلقی می‌شوند و حتی در مواردی می‌توان گفت تأثیر و نقش بیشتری از Mass Media هم داشته است، از سوی دیگر این رسانه‌ها در جرم سقط جنین جنایی می‌توانند نقش مؤثری داشته باشند.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش بیانگر این است که رسانه‌های گروه ابزاری مؤثر و قدرتمند در جهت تأثیرگذاری بر باورها و افکار و دیدگاه‌های انسان‌ها می‌باشد که از راه‌های مختلف مانند ارائه برنامه‌های آموزشی، مشاوره‌ای، روان درمانی، روان‌شناسی و... می‌تواند موجبات آگاهی افراد بشر را فراهم کرده و گاهی مؤثر در پیشگیری از جرائم داشته باشد.

واژگان کلیدی: رسانه؛ رسانه گروهی؛ رسانه جمعی؛ پیشگیری ثالث؛ جرائم زنان؛ سقط جنین جنایی

نویسنده مسئول: مهرداد تیموری؛ **پست الکترونیک:** mehrdadteymoori@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸؛ **تاریخ پذیرش:** ۱۴۰۱/۱۱/۰۲

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Inalou M, Teymouri M. The Role of Mass Media in Tertiary Prevention of Criminal Abortion by Womens. Child Rights Journal. 2023; 5(17): 57-64.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

مقدمه

رسانه‌های گروهی توانایی تأثیرگذاری بر باورها، افکار و دیدگاه‌های جمع زیادی از افراد و گروه‌ها را داراست. در این پژوهش بررسی می‌شود که رسانه‌های جمعی مانند رادیو، تلویزیون و... چگونه و از چه راه‌هایی می‌توانند به عنوان عامل تشویق‌کننده یا پیشگیری‌کننده در جرائم مختلف، از جمله سقط جنین جنایی تأثیر داشته باشد از سوی دیگر با شبکه‌های اجتماعی به عنوان چالش رو به رو هستیم که آیا رسانه گروهی تلقی می‌شود یا خیر ؟ در ادامه به ارائه توضیحاتی از رسانه‌های جمعی، پیشگیری و انواع آن و سقط جنین جنایی خواهیم پرداخت.

آمارهای جرائم زنان در کشورها حاکی از آن است که بسیاری از جرائمی که زنان در آن مباشرت یا مشارکت دارند، به نقش جنسیتی آن‌ها ارتباط دارد و سقوط جنین جنایی به عنوان یکی از جرائمی که زنان مرتکب آن می‌شدند، یکی از اعمال زشت و ناپسند در شرع و قانون است که برای آن مجازات نیز در نظر گرفته شده و رسانه‌های جمعی به عنوان یک ابزار مهم در جهت آگاه‌سازی و حمایت از بزهکاران و جلوگیری از ارتکاب مجدد جرم و بازپروری افراد می‌توانند تأثیر به سزایی در این امر داشته باشند، در ادامه به ارائه توضیحاتی از رسانه‌های جمعی، پیشگیری و انواع آن و سقط جنین جنایی خواهیم پرداخت.

روش

در این پژوهش استفاده از روش توصیفی ـ تحلیلی را مبنای کار قرار داده‌ایم، به صورتی که پس از ارائه مطالبی در خصوص تعاریف به بررسی ماهیت و اصول نظری کلی عناوین در حوزه دکترین حقوقی و آرای قضایی پرداخته‌ایم. در بخش‌هایی از این پژوهش با بررسی آثار عناوین کلیدی تحقیق سعی می‌شود با روش تحلیلی نتایج حاصله را پیاده نموده و با بررسی مداخلات قضایی به بررسی احکام و قوانین موجود در خصوص مطلب بپردازیم.

همچنین روش تحقیق حاضر از روش توصیفی از نوع روش کتابخانه‌ای است. اطلاعات و داده‌های مورد نیاز برای تحقیق حاضر از طریق مطالعه کتابخانه‌ای و با بهره‌گیری از تکنیک فیشبرداری است که طی آن منابع قانونی، دکترین حقوقی و اطلاعات فقهی و حقوقی مورد نیاز از طریق مطالعه و استخراج اطلاعات مورد نیاز در کتب، مقالات، پایگاه‌های اینترنتی و سایر منابع گردآوری خواهد شد. روش تحقیق کتابخانه‌ای بدین‌صورت است که با جمع‌آوری کتاب‌ها و مقاله‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی کشور مطالبی که در رابطه با موضوع تحقیق وجود داشته، استخراج نموده و با حفظ امانتداری عیناً نوشته شده و در پایان نتایج حاصله جمع‌بندی و اطلاعات ارائه گردد. روش تجزیه و تحلیل این پژوهش بدین‌صورت است که با بررسی نتایج حاصله از تحقیقات دیگر محققان نتایجی ارائه می‌گردد.

یافته‌ها

۱. مفهوم‌شناسی

۱-۱. رسانه‌های گروهی: مجموعه‌ای از وسایل ارتباطی است که توانایی تأثیرگذاری بر افکار و دیدگاه‌های جمع زیادی از افراد و گروه‌ها را داراست و عموماً ارتباطی یک‌سویه را دنبال می‌کند. رسانه‌های دیداری و شنیداری مانند تلویزیون، رادیو و...، از جمله مهم‌ترین رسانه‌های گروهی هستند. از سوی دیگر رسانه‌های گروهی چاپی نیز دسته‌ای دیگر از رسانه‌های گروهی هستند که به گفته جان لاک (John Locke) خود را به عنوان رکن چهارم دموکراسی حفظ کرده‌اند.

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

امروزه با گسترش استفاده روزافزون از اینترنت، رسانه‌های برآمده از فضای سایبری جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده‌اند. این‌گونه رسانه‌ها مانند وبگاه‌های اینترنتی و خبرگذاری‌ها، امکان تعامل مخاطب را نیز فراهم می‌کنند و این امر موجب می‌شود که امکان شناسایی نیازهای واقعی مخاطب برای صاحبان این رسانه‌ها فراهم گردد. تأثیرگذارترین رسانه‌های گروهی یا جمعی عبارتند از چاپ، ضبط صدا، سینما، رادیو، تلویزیون، اینترنت، رایانه‌های شخصی، تلفن‌های همراه، رایانک‌ها و... .

در خصوص تفاوت رسانه‌های ارتباط جمعی و شبکه اجتماعی باید اذعان کرد که رسانه جمعی (Mass Media) مانند رادیو، تلویزیون و مطبوعات امروزه مخاطب گسترده‌ای در جهان وایرال دارند. این در حالی است که رسانه‌های اجتماعی (Social Media) مانند فیس‌بوک، توئیتر، یوتیوب، گوگل پلاس، اینستاگرام و... نیز درصد مخاطب زیادی دارند، اما رشد بیشتری نسبت به رسانه‌های جمعی دارند.

۱-۲. پیشگیری ثالث: تاکنون در زمینه دسته‌بندی از بزهکاری گونه‌های متعددی از سوی جرم‌شناسان مطرح شده است. به طور مثال شماری از جرم‌شناسان با الهام از دانش پزشکی الگوی سه‌گانه پیشگیری، یعنی نخستین، دومین و سومین از بزهکاری را بیان کرده‌اند و برخی دیگر تقسیم‌بندی پیشگیری از بزهکاری را به دو گونه کنشی و واکنشی ارائه کرده‌اند که امروزه تقسیم‌بندی اخیر بیشتر مد نظر جرم‌شناسان است.

پیشگیری ثالث یا سومین نظریه برچسب‌زنی (Thertiary Prevention): این نوع پیشگیری شامل برنامه‌هایی، از قبیل مشاوره برای زنان یا بچه‌ها، مداخلات کیفری و گروه‌های گوناگون می‌باشد. تلاش‌های پیشگیرانه در این مرحله برای جلوگیری از رفتارهای مجرانه است تا مجرمان اصلاح و با محیط اجتماعی خود سازگار شوند و به ارتکاب مجدد جرم گرایش پیدا نکنند. پیشگیری این مرحله در نتیجه عملیات شناسایی و تشخیص یا عملیات پلیسی برای دستگیری مجرم، زندانی‌شدن مجرم یا محکومیت و اصلاح رفتار زندانی به کار می‌رود. این تقسیم‌بندی توسط کاپلان (Kaplan) صورت گرفته است (۱).

۱-۳. سقط جنین جنایی: سقط جنین از نظر قانونی سه نوع است: ۱ـ سقط جنین خود به خودی؛ ۲ـ سقط جنین ضربه‌ای (تروماتیک)؛ ۳ـ سقط جنین طبی یا درمانی (۲). همچنانکه ختم ارادی حاملگی قبل از کسب توانایی جنین برای زندگی خارج از رحمی بدون کسب مجوز قانونی به عنوان سقط جنین جنایی شناخته می‌شود. اقدام به این امر معمولاً توسط خود فرد یا افراد ناآگاه و پزشکان و پرستاران متخلف و بعضاً با روش‌های غیر علمی انجام می‌شود.

۲. سقط جنین جنایی توسط زنان: از منظر حقوق جزا سقط جنین در نوع جنایی آن جرم و دارای مجازات است که مجازات آن علاوه بر دیه شامل حبس تعزیری نیز می‌باشد که تعیین نوع مجازات سقط جنین بر حسب مورد اتخاذ می‌شود. سقط جنین جنایی شرعاً حرام و قانوناً جرم است و مجازات دارد. این نوع سقط غیر قانونی معمولاً در مراکز غیر مجاز به صورت مخفیانه انجام می‌شود. برای سقط جنین جنایی علاوه بر دیه پاره‌ای مجازات‌های تعزیری نیز تعریف شده است که بسته به نحوه اسقاط جنین متفاوت است. این مجازات‌ها به شرح ذیل است:

۱ـ اگر خود مادر عمداً موجب سقط جنین شود به پرداخت دیه جنین محکوم می‌شود.

۲ـ هر کس عالماً یا عامداً به واسطه به واسطه ضرب یا اذیت و آزار زن حامله موجب سقط جنین وی شود، علاوه

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

بر پرداخت دیه به تحمل ۱ تا ۳ سال حبس محکوم خواهد شد (ماده ۶۲۲ ق.م.ا) (۳).

۳ـ اگر پزشک یا ماما یا داروفروش یا اشخاصی که به عنوان مشاغل مذکور اقدام می‌کنند، وسایل سقط جنین را فراهم سازند یا خود اقدام به اسقاط جنین نمایند به تحمل ۲ تا ۵ سال حبس محکوم خواهند شد (ماده ۶۲۴ ق.م.ا).

۴ـ سایر اشخاصی که با دادن دارو یا وسایل دیگر موجب سقط جنین می‌شوند به تحمل ۶ ماه تا ۱ سال حبس محکوم می‌شوند و هر کس که زن حامله‌ای را به استعمال دارو یا وسایل دیگر سقط جنین راهنمایی کند، به حبس از ۳ تا ۶ ماه محکوم می‌شود.

در هیچ یک از سه مورد اخیر رضایت یا عدم رضایت مادر تأثیری در تحقق جرم ندارد و در نتیجه رضایت مادر موجب معافیت ساقط‌کننده جنین از مجازات قانونی نمی‌شود. همچنین هیچ فرقی بین اسقاط جنین ناشی از رابطه جنسی مشروع و نامشروع وجود ندارد و سقط جنین در هر دو حالت ممنوع و مستوجب کیفر است.

هرگاه جنین بر اثر حادثه رانندگی سقط شود، راننده مقصر علاوه بر پرداخت دیه به ۲ ماه تا ۱ سال حبس محکوم می‌شود (۶۲۳ ق.م.ا) (۳).

سقط جنین از جمله جرائم مقید است، یعنی باید نتیجه آنکه همان از بین‌رفتن جنین است، حاصل شود. به اعتقاد فمنیست‌ها برای درک مباحث پیرامون بزهکاری زنان دو مسأله مهم را باید در نظر گرفت:

۱ـ چرا عده بسیار کمی از زنان مرتکب جرم می‌شوند؟

۲ـ این زنان چرا دست به ارتکاب جرم می‌زنند؟

فمنیست‌ها می‌گویند که نظریه‌های مردانه یا در مطرح‌کردن این پرسش‌ها درمانده‌اند و یا پاسخ‌های نامناسب ارائه کرده‌اند. نظریه‌هایی که با نگاهی اثبات‌گرا (زیست‌شناختی یا روان‌شناختی) به بزهکاری زنان پرداخته‌اند از زنان تصویری کلیشه‌ای عرضه کرده‌اند و توجیه مناسبی ارائه نکرده‌اند. مدت‌هاست که در مقابلیت این نظریه‌ها برای توجیه بزهکاری مردانه تردید شده است، ولی هنوز برای توضیح بزهکاری زنانه به آن‌ها استناد می‌شود، مثلاً هیلاری آلن (Hilary Allen) گفته است که زنان متهم به جرائم سنگین خیلی بیشتر از مردانی در شرایط مشابه احتمال دارد که در گزارش‌های دادگاه مبتلا به اختلالات عاطفی معرفی شوند که مسئولیت عمل را از آن‌ها سلب می‌کند. از این گذشته زنان بیشتر احتمال دارد مجنون یا غیر مسئول خوانده شوند و در صورت محکومیت به جای حکم کیفری تحت مداوای روانی قرار بگیرند. نمونه دیگر تنش‌های پیش از قاعدگی است.

زنان با توسل به اینکه در زمان ارتکاب جرم دچار تنش‌های پیش از قاعدگی بوده‌اند، از خود سلب مسئولیت کرده و با موفقیت به دفاع از خود در برابر اتهامات جنایی پرداخته‌اند. به اعتقاد فمنیست‌ها موفقیت این دفاعیات فقط متکی به گواهی شهود کارشناس نیست، بلکه چون با تصویر کلیشه‌ای مقامات دادگاه از جرائم زنانه مطابقت دارد، آماده‌اند که این گواهی را باور کنند.

این تصویر کلیشه‌ای به نوبه خود تا حدودی در نظریه‌های روانی اثبات گرا ریشه دارد، یعنی نظریه‌هایی که می‌گویند زنان قانون‌شکن یا از نظر زیست‌شناختی با زن‌های دیگر که قانون را رعایت می‌کنند، فرق دارند یا عقل خود را از دست داده‌اند (بیمار روانی) و بنابراین مسئول اعمال خود نیستند. از سوی دیگر همه نظریه‌های جامعه‌شناختی به جز چند استثنا زنان را نادیده گرفته‌اند.

در مواردی نظریات زیست‌شناختی آشکارا یا به طور ضمنی پذیرفته شده است، چنانکه مثلاً دورکهایم (Durkheim) در بررسی خود از مقوله خودکشی نتیجه گرفت که زنان کمتر از مردان دست به خودکشی

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

می‌زنند، چون از نظر زیست‌شناختی در مرحله پست‌تری نسبت به مردان قرار دارند و بنابراین کمتر تحت فشارهای اجتماعی که مردم را به خودکشی وامی‌دارد، قرار می‌گیرند (۴).

۳. مقررات ناظر بر سقط جنین: آمارهای جرائم زنان در کشورهای مختلف مبین آن است که بسیاری از جرائمی که زنان در ان مباشرت یا مشارکت دارند به نقش جنسیتی آن‌ها ارتباط دارد. به عنوان نمونه می‌توان به جرائم علیه کودک، نوزادکشی، سقط جنین غیر قانونی و روسپیگری اشاره کرد.

سقط جنین به سه نوع جنایی، قانونی و خود به خودی تقسیم می‌شود که در نوع جنایی خود جرم و دارای مجازات است. سقط جنین جنایی به عنوان یکی از جرائم زنان اغلب به صورت مخفیانه انجام می‌شود و... همسر و نزدیکان این زنان از این موضوع مطلع نشوند، چنین زنانی توجیه‌های مختلفی از این جرم دارند که در واقع باعث عذاب وجدان آن‌هاست، از جمله شرایط نامطلوب اقتصادی، فقر، مشکلات خانوادگی، قصد طلاق و... بنابراین اغلب شناخته نشده و مجازات نمی‌شوند.

از سوی دیگر قانونگذار در مواردی در راستای حمایت و تشویق از زوجها برای فرزندآوری قوانینی وضع کرده که قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت یکی از آن‌ها است. در مواد و تبصره‌هایی از این قانون مواردی در خصوص ترغیب زوجها برای فرزندآوری یا جلوگیری از سقط جنین و نکوهش آن اشاره‌هایی شده در تبصره ماده ۱ به امتیازات و تسهیلاتی که برای این افراد در نظر گرفته شده با جمع شرایطی اشاره کرده است.

هم‌چنین ماده ۱۰ این قانون از وام‌هایی که برای این افراد در نظر گرفته شده به عنوان سیاست‌های حمایتی صحبت کرده است.

ماده ۱۷ در راستای حمایت از زنان شاغل و عدم محدودیت آن‌ها در فرزنددارشدن به علت شغل و مرخصی‌های بعد از زایمان همراه با حقوق و مزایا سخن به میان آورده است.

ماده ۲۱ در راستای بیمه زنان خانه‌دار که صاحب فرزند شده‌اند، در بیمه کسانی که ساکن مناطق روستایی و عشایری هستند، صددرصد توسط دولت پرداخت می‌شود.

بند «ت» ماده ۲۸ این قانون سازمان صدا و سیما را به تولید محتوا در مورد فرزندآوری و موارد مشابه دیگر مکلف کرده که نشانگر اهمیت و قدرت این نهاد به عنوان یک از مهم‌ترین رسانه‌های جمعی و نقش مهم آن در راستای پیشگیری از وقوع جرم من‌جمله سقط جنین غیر قانونی می‌باشد.

در ماده ۵۶ این قانون به وضوح گفته شده که سقط جنین ممنوع بوده و جرم‌انگاری شده و مجازات آن در قانون مجازات اسلامی مواد ۷۱۶ تا ۷۲۰ آورده شده که دیه، حبس و ابطال پروانه می‌باشد. تمامی این مواد و تبصره‌ها در راستای تشویق خانواده‌ها و به عنوان سیاست‌های حمایتی و تدابیر پیشگیری‌کننده از جانب قانونگذار در نظر گرفته شده و در این راستا از نهادهای مختلف چون صدا و سیما و... کمک گرفته تا این اقدامات مؤثر واقع شده و ثمربخش باشد (۴).

بنابراین فارغ از آنکه رسانه گروهی تلقی شود یا خیر، نمی‌توان تأثیر آن را نادیده گرفت، با توجه به توضیحاتی که در این باب ارائه گردد، می‌توان چنین نتیجه گرفت که نقاط اشتراک زیادی بین Mass Media و Social Media وجود دارد و تفاوت‌های جزئی بالا به این سمت سوق می‌دهد که شبکه‌های اجتماعی را هم نوعی رسانه جمعی تلقی کنیم. این رسانه‌ها می‌توانند با ارائه برنامه‌هایی با موضوعیت سقط جنین، عوارض انجام این کار مخصوصاً به طور غیر قانونی و در محیط‌های غیر آلوده یا حتی زیر

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

نظر افراد غیر متخصص و همچنین ناپسندیده و زشت‌بودن انجام چنین کاری نزد فقها و اندیشمندان اطلاعات و مشاوره‌هایی در این باب به عمل آورند، مداخلات کیفری به عنوان هر نوع اقدام محدودکننده و سالب آزادی که نمونه‌ای از پیشگیری نوع سومین خود محسوب می‌شود، می‌تواند از راه‌های مختلف به شناسایی و پلمپ مکان‌هایی که سقط جنین جنایی انجام می‌دهند و یا دستگیری و مجازات افرادی که مبادرت به انجام این کار می‌کنند، انجام گیرد (۵).

رسانه‌های گروهی با تدابیر پیشگیرانه ثالث از جرم می‌توانند در دیدگاه و نگرش و فرایند پیشگیری از ارتکاب درباره بزه سقط جنین جنایی تأثیر فراوانی داشته باشند. به عنوان مثال رسانه‌های گروهی می‌توانند با ارائه مشاوره‌هایی در رابطه با سقط جنین و مضرات آن یا با تولید محتوا در خصوص این موضوع مانند تله فیلم‌ها، تبلیغات و یا با معرفی کتاب‌های مرتبط با سقط جنین موجبات افزایش آگاهی در این خصوص را فراهم سازند و به عنوان یک راهنمای همگانی که در دسترس جمیع افراد است برنامه‌هایی پیرامون مسائل و موضوعات مرتبط با زنان با موضوعات سقط جنین و مضرات آن به ویژه صدمات روحی و روانی انجام این کار یا در مورد اهمیت و نقش وجود فرزند در زندگی زمینه آگاهی و راهنمایی زنان را ایجاد نماید (۶). از سوی دیگر رسانه‌های گروهی می‌توانند از برچسب‌زنی به زنانی که تحت شرایط مختلف و در اثر عوامل گوناگون مرتکب سقط جنین شده‌اند نه به عنوان یک مجرم، بلکه به عنوان یک انسان که می‌تواند دچار خطا و اشتباه گردد رفتار کرده و آن‌ها را به فرزندآوری و جبران این عمل زشت تشویق کنند و با تدابیر و راهکارهای گوناگون و موجبات بازپروری و اصلاح و تربیت آنان و جلوگیری از ارتکاب مجدد چنین جرائمی را فراهم سازند (۷).

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه رسانه‌های گروهی تأثیر فراوانی بر افکار و باورهای جمع کثیری از افراد را دارا می‌باشد و در منابع مختلف نقش و اهمیت این‌گونه رسانه‌ها مورد بحث و اشاره واقع شده است. رسانه‌های گروهی شامل Social Media و Mass Media است و شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی هم نوعی رسانه گروهی تلقی می‌شوند و حتی در مواردی می‌توان گفت تأثیر و نقش بیشتری از Mass Media هم داشته است. با عنایت به اینکه شبکه‌های مجازی به نوع خود با ارائه ویدیوها تولید محتوا در زمینه‌های مختلف و... بستر تأثیرگذاری بر روی افکار و دیدگاه‌های قشر زیادی از مردم را فراهم می‌کند. نتیجه اینکه شبکه‌های اجتماعی مانند یوتیوب، تلگرام، اینستاگرام و... هم رسانه محلی محسوب می‌شوند، با این تفاوت که ارتباط و تعامل در این رسانه‌ها دوطرفه است و به همین علت درصد مخاطب بالایی را به خود جذب می‌کند و می‌تواند از طریق تولید محتوا آموزشی، تبلیغات، عکس‌ها، ویدیوها و... ارائه مشاوره‌هایی در زمینه‌های مختلف گاهی در جهت آگاهی‌سازی و بهبود وضع جامعه و قشرهای مختلف بردارد و راهکارهایی برای یک زندگی بهتر و سالم‌تر برای افراد از جمله بزهکاران ارائه دهد و از بزهکاری مجدد یا حتی برچسب‌زنی به این‌گونه افراد که امکان ارتکاب مجدد جرم دارند، جلوگیری به عمل آورد. بنابراین رسانه‌های گروه ابزاری مؤثر و قدرتمند در جهت تأثیرگذاری بر باورها و افکار و دیدگاه‌های انسان‌ها می‌باشد که از راه‌های مختلف مانند ارائه برنامه‌های آموزشی، مشاوره‌ای، روان‌درمانی، روان‌شناسی و... می‌تواند موجبات آگاهی افراد بشر را فراهم کرده و گاهی مؤثر در پیشگیری ثالث از سقط جنایی توسط زنان داشته باشند.

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده‌اند.

تشکر و قدردانی

ابراز نشده است.

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.

References

1. Abbott P, Wallace K. Sociology of Women. Translated by Najm Iraqi M. Tehran: Ney Publishing; 2023. [Persian]

2. Forensic medicine for lawyers and law students. 2013. [Persian]

3. Ghafouri A. Test description of the Islamic Penal Code. Tehran: Ariadad Publications; 2021. [Persian]

4. Family and Youth Protection Law approved on 16/10/1921. [Persian]

5. Jarabani H. tatistical Analysis of Crimes Committed by Iranian Womens (With an Emphasis on Imprisonment). The Judiciarys Law Journal. 2010; 74(72): 91-117. [Persian]

6. Koosha J, Samavati Pirouz A. Abortion; Mother's Life or that of Fetus. MLJ. 2010; 4(15): 91-106. [Persian]

7. Tabatabai Nejad SM, Erfanmenesh MH, Abbasi M. Legal tourism, ethical considerations and applicable law in abortion. Medical Ethics Journal. 2016; 9(34): 77-106. [Persian]

[Downloaded from childrightsjournal.ir on 2026-11-18]

این مجله تابع سیاست دسترسی باز از نوع CC BY-NC 4.0 می‌باشد.